

De hal van Crackstate
in Heerenveen

IN ALLE STATEN

Naar Zuid-Fryslân!

Wie de activiteiten van de stichting Staten en Stinzen de afgelopen twee jaar heeft gevolgd, weet dat wij als bestuur bezig zijn met ons tweede project, staten en landhuizen in Zuid-Fryslân. In het eerste project, dat in 2006 is gerealiseerd, zijn de staten in en rond Leeuwarden in beeld gebracht. Nu is Zuid-Fryslân aan de beurt. Het is verbazingwekkend op hoeveel mooie, soms zelfs voor ons verrassende, plekken we terecht kwamen! Het was moeilijk kiezen welke locaties we onder de aandacht zouden brengen. Variatie, huidige functie, toegankelijkheid en spreiding over het gebied hebben bij de keuze een rol gespeeld. Niet alle gebouwen zijn toegankelijk, maar van allemaal kunt u ook 'vanaf de weg' een goede indruk krijgen.

Wij denken, net als in het vorige project, een sfeervolle en representatieve selectie te hebben gemaakt. De neerslag daarvan vindt u in de brochure waarin 19 gebouwen de revue passeren. Drs. Rita Mulder-Radetzky heeft weer beknopte beschrijvingen gemaakt van de gebouwen, hun geschiedenis, de bewoners en van de vaak fraaie tuinen, waarvan enkele toegankelijk zijn. Ons budget is beperkt, maar door genereuze bijdragen van verschillende fondsen is het weer gelukt om, naast de uitgave van de brochure, de website uit te breiden; niet alleen met gegevens over de staten in Zuid-Fryslân maar ook met vier wandelroutes. Ook wordt er weer een film gemaakt. Die spitst zich toe op de gebieden van de wandelroutes, met speciale aandacht voor de stinzenflora.

Vanaf begin oktober staan film en wandelroutes op de website. De brochure is dan ook verkrijgbaar op vele adressen in de provincie. We hopen dat u met genoeg kennisneemt van de resultaten! **Sietske Inberg**

Gezicht op de Lindelaan in Oranjewoud met links Huize Oranjewoud en in het midden Oranjestein, dat momenteel wordt gerestaureerd. Dit beeld is nauwelijks veranderd. Rechts (buiten beeld) bevindt zich de ingang van de vrij toegankelijke overtuin. Gravure door A. Martin, 1857

ACTIVITEITEN NAJAAR 2007

U vindt hier een keuze uit de vele activiteiten die dit najaar plaatsvinden op en rond de Friese staten. Voor informatie over openingstijden en dergelijke raadpleegt u website of telefoon. De agenda loopt tot eind december. Dan verschijnt de volgende nieuwsbrief met een actuele agenda.

- **Leeuwarden, Nationaal Keramiekmuseum Princessehof**
Expositie 'Pretty Dutch',
18de-eeuws Hollands porselein en moderne refelectie.
t/m 22 oktober

Stadswandeling door 18de-eeuws Leeuwarden.
zaterdag 29 september en zaterdag 27 oktober

Porseleinspreekuur.
zondag 30 september

Workshop bloemarrangementen.
zondag 30 september

Themadag Friese Landschapsparken en Hollands Porselein.
zondag 7 oktober

Workshop silhouet knippen met Gerlof Smit.
zondag 21 oktober
www.princessehof.nl

- **Leeuwarden, Stadhuis**
Lezing door drs. Rita Mulder-Radetzky
Knoop, een Duitse hovenier aan het Friese hof.
woensdag 14 november 20.00 uur

- **Veenwouden, Schierstins**
'Labyrinth – de draad gevolgd' kunstzinnige quilts
door textielgroep TeXui.
22 september t/m 26 oktober

Theun de Vries-lezing door Durk van der Ploeg
'Theun de Vries als ambachtsman en collega-schrijver'.
vrijdag 5 oktober 20.00 uur

Jan Murk de Vries: Olieverfdoeken, waxoil op papier,
plastieken, acrylaatglasramen.
3 november t/m 8 december

Expositie kerststallen uit de hele wereld.
15 december t/m 5 januari 2008
www.schierstins.nl

- **Veenklooster, It Lytse Slot**
Expositie 'Uit de koninklijke kinderkamer',
kleding en speelgoed van prinses Juliana.
tot 1 november
info: 0511 - 44 52 14

- **Jelsum, Dekema State**
Kastanjemiddag voor kinderen.
zaterdag 13 oktober, aanvang tussen 13.00 en 15.00 uur

Expositie 'Leeuwarderadeel rond 1900'.
t/m 28 oktober
www.dekemastate.nl

Een van de vier wandelroutes voert door de bossen van Oranjewoud en langs de fraaie landhuizen Oranjewoud, Oranjestein en Klein Jagtlust. Niet in de route opgenomen maar wel op loopafstand ligt het museum Belvédère.

Vier wandelroutes in Zuid-Fryslân

Fryslân heeft vele gevarieerde gezichten. Overheerst in het noorden de klei, in het zuiden domineren de hogere zandgronden het landschap, dat is ontstaan tijdens de ijstijden. De stroomdalen van Linde en Tjonger en de 'keileembulten' van Gaasterland zijn in die tijd gevormd.

Meindert Schroor heeft vier wandelroutes uitgestippeld door de verschillende landschappen. Ze voeren deels langs de in de brochure beschreven gebouwen. Zo is er een route die begint in Bolsward (Heeremahuis en Monsmastate), met als eindpunt het prachtige landgoed Epemastate in Ysbrechtum. Verder begint bij het landhuis (later logement) Kippenburg een mooie tocht door de bossen van Gaasterland. Rondom het schilderachtige Beetsterzwaag loopt u door de lommerrijke omgeving met o.a. de state Lyndenstein - met de toegankelijke overtuin -, Harinxmastate en het chique landgoed Lauswolt. Oranjewoud biedt met de landhuizen Oranjewoud, Oranjestein en Klein Jagtlust, misschien wel de meeste adellijke ambiance. Binnenkort vindt u de routes, met een beknopte beschrijving, op de website www.statenenstinzen.nl **Sietske Inberg**

Het project Zuid-Fryslân van de stichting Staten en Stinzen wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van de provincie Fryslân, Plattelandsprojekten, Stichting Woudsend Anno 1816, Projectbureau A-7 zone en stichting Stinzenflora in Fryslân.